

Bildet viser fra v.: Jean-Paul Chabert, formann i Amnesty International, Norge, Kari Poppe, Nina Karzov og dr. Szymon Szechter.

Forfulgt av Gomulka Torturert i Tunisia Amnesti-fanger på besøk i Oslo

Halvannet år i fengsel. Det er hva den 28 år gamle polske kvinne Nina Karzov måtte sone da det polske politi for et par år siden ransaket hennes leilighet og fant en satirisk operette innspilt på lydbånd, et utkast til en petisjon om amnesti for politiske fanger, endel litterære skrifter, rettsdokumenter samt forskjellige synspunkter rablet ned på et papir.

Anklagen lød på besiddelse av falske dokumenter, men intet av det politiet fant kan kalles falske dokumenter. Den egentlige årsak til arrestasjonen var utvilsomt min interesse for rettsaker og sensur — interesse som i Polen karakteriseres for statsfiendtlige. Etter polsk lov har landets borgere anledning til å tenke hva de vil. Jeg kunne derfor ikke dømmes på grunn av mine meninger, forteller Nina Karzow, Amnesty Internationals samvittighetsfange, som er i Oslo for å delta i «Samvittighetsfangenes uke 1969».

Med i hennes følge er dr. philos Szymon Szechter som sammen med Nina Karzow ble beskyldt for å ha villet publisere en politisk dagbok om forholdene i Polen.

Dr. Szechter, som er jøde, ble løslatt 48 timer etter arrestasjonen med beskjed om å reise til Israel.

MORGENBLADET

TORS DAG 20. NOV. 1969

NORVEGE

— Det er den metoden de alltid benytter, sier dr. Szechter, — ber oss reise for å kunne fortelle befolkningen at enda en kjetter er stukket av — i mitt tilfelle: flukt etter å ha fått en polsk pike i fengsel. De visste ikke på den tid at også Nina var jøde.

Hvordan kan De være så sikker på landets mening med å sende Dem vekk?

— Det ble fortalt meg under forhørene, sier dr. Szechter som opplyser at det var studentoppøret i mars i fjor som for alvor satte fart i de anti-semittiske forfølgelsene i Polen.

Jødene — eller «den polske mafia» ble betraktet som hovedansvarlig for oppføringen. Etter den polske stats oppfatning, lokker jødene med seg den ubevisste polske befolkning, sår anti-polsk propaganda og oppgler folket til handlinger som strider mot statens interesser.

Anti-kommunistiske synspunkter tolereres ikke uansett om de kommer fra en jøde eller en polakk, fastslår dr. Szechter, — men også jøder som ikke forfekter anti-kommunistiske synspunkter har i dag bare to alternativer: Flytte fra Polen — eller bli der og miste hus og jobb.

— Hva er rettergangen i en sak der tiltalen lyder på anti-kommunistisk virksomhet?

— Alle saker sendes partikontoret eller gjennomleses av Gomulka selv. Derefter får retten beskjed om hva slags straff den skal idømme.

— Hva er almenhetens reaksjon på forfølgelsene i Polen?

— Staten greier ikke å hemmeligholde det som skjer i retts-salene. Den polske befolkning er dessuten godt informert gjennom utenlandsk presse og radio. Polakkene er imidlertid både apatiske og skremte. Men vi håper at noe vil skje i Polen slik som i Sovjet hvor folket er begynt å røre på seg, etter 50 års taus skrekk, sier dr. Szechter.

En annen av Amnestys samvittighetsfanger er den 29 år gamle franskmannen Jean-Paul Chabert som ble dømt til to års fengsel i fullstendig isolat i Tunisia. Etter tiltalen var Chabert medsamsvoren i et komplott mot statens sikkerhet. Selv betyr han en absolutt uskyld.

Sammen med 130 tunesere ble han i fjor dømt etter en parodisk rettsak hvor det ble gitt straffer på opptil 20 års fengsel.

Chabert ble løslatt etter 10 måneder i fengsel og tukthus.

— Jeg ble pisket under føttene og nektet søvn på tre dager, men mine medfanger ble utsatt for adskillig verre former for tortur, forteller han.

— Hva slags tortur?

— Elektriske sjokk, avrevne negler, syre på bena.

— Så De det selv?

— Nei, men de fortalte meg det i fengslet etterpå.

— Hvordan ble De ellers behandlet i fengselet?

— Ganske pent før rettssaken, men etterpå ble vi ført til tukthus og til fuktige grøtter under jorden hvor vi satt månedvis i fullstendig isolasjon. Kosten var to boller suppe pr. dag.

— Politiske fanger behandles adskillig strengere enn de andre fanger i Tunis. Hensikten er å slite dem ut fysisk og moralsk slik at de til slutt går med på å skrive et unnskyldelsesbrev til myndighetene, sier Chabert som tror grunnen til at han selv slapp såpass billig var press utenfra, samt hans status som utlending.

— Forholdene for fangene i Tunisia har riktignok bedret seg littegrann det siste året. Nu kan de f. eks. få motta besøk én gang i måneden. Den politiske terror i landet er imidlertid uforandret, sier Chabert.

AMN